

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžo/16/2016
Identifikačné číslo spisu: 6015201323
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6015201323.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: DREVODOMY RAJEC, s.r.o, IČO: 44 261 004, Šuja 98, Rajec, proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, kancelária Žilina, Národná 34, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu sp. zn. 6454/2015-KaZA zo dňa 17.09.2015, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 27Sp/76/2015-16 zo dňa 08.12.2015 v napadnutej časti, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 27Sp/76/2015-16 zo dňa 8. decembra 2015 vo veci samej m e n í tak, že rozhodnutie odporcu sp. zn. 6454/2015-KaZA zo dňa 17. septembra 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Výrok o povinnosti navrhovateľa zaplatiť súdny poplatok 35 € z r u š u j e .

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporcu sp. zn. 6454/2015-KaZA zo dňa 17.09.2015, ktorým tento rozhodol, že navrhovateľovi v zmysle ustanovenia § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi (ďalej len „zákon o poskytovaní právnej pomoci“) nepriznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva právny názor krajského súdu, že pokiaľ odporca v rozhodnutí konštatoval, že navrhovateľ (žiadateľ) nespĺňa podmienky stanovené v § 6 a § 6a ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci, ktoré zákon vymedzuje len vo vzťahu k fyzickým osobám, pričom žiadateľ - navrhovateľ je právnickou osobou, takýto záver odporcu je výsledkom správneho právneho posúdenia veci.

Námietka navrhovateľa v odvolaní, že odporca vydal rozhodnutie o odmietnutí práva na poskytnutie

právnej pomoci len z dôvodu, že žiadateľ nie je fyzickou osobou, podľa súdu prvého stupňa nezodpovedá obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ani obsahu správneho spisu. Z obsahu administratívneho spisu, ako aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd zistil, že odporca po tom, čo zistil, že žiadateľom je právnická osoba, a teda nespĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona, postupoval v súlade so zákonom a prerušil správne konanie žiadateľa do dňa doručenia rozhodnutia riaditeľky centra o návrhu na rozhodnutie o úhrade peňažných prostriedkov na účely poskytnutia právnej pomoci z prostriedkov centra podľa § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci. Z uvedeného mal za to, že nie je dôvodná námietka navrhovateľa, že odporca nevyužil možnosť postupu podľa § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci

Z obsahu administratívneho spisu i odôvodnenia napadnutého rozhodnutia bolo pre súd prvého stupňa nesporné, že riaditeľ centra po preštudovaní návrhu kancelárie a stanoviska rady k návrhu na úhradu peňažných prostriedkov na účely poskytnutia právnej pomoci z prostriedkov centra v zmysle § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci rozhodol, že nesúhlasí s úhradou peňažných prostriedkov z prostriedkov centra na účely poskytnutia právnej pomoci vo vyššie uvedenej právnej veci žiadateľa. Odporca viazaný uvedeným rozhodnutím riaditeľa centra právnej pomoci následne rozhodol napadnutým rozhodnutím o nepriznaní právnej pomoci žiadateľovi - navrhovateľovi s odôvodnením, že nespĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci v zmysle zákona o poskytovaní právnej pomoci.

V ďalšom súd zdôraznil, že z ustanovenia § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci vyplýva, že riaditeľ centra právnej pomoci môže, t. j. nemá povinnosť rozhodnúť o úhrade peňažných prostriedkov na účely poskytnutia právnej pomoci z prostriedkov centra a to pri splnení podmienok stanovených zákonom, t. j. po predchádzajúcom stanovisku rady (predpokladá sa súhlasné stanovisko) a za podmienky, že ide o vec hodnú osobitnej ochrany a potreby prístupu k spravodlivosti. Rozhodnutie riaditeľky centra právnej pomoci pritom nie je súd v preskúmvacom konaní podľa III. hlavy V. časti O.s.p. oprávnený preskúmať a napokon odvolateľ ani v odvolaní netvrdil, že toto rozhodnutie je nezákonné.

Po preskúmaní veci súd konštatoval, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a odôvodnenie obsahuje správnu úvahu, na základe ktorej odporca dospel k záveru, že žiadateľ nespĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci v zmysle zákona o poskytovaní právnej pomoci, pričom táto úvaha je v medziach zákona a nevybočuje z hraníc logického uvažovania. Súd neposudzoval účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 O.s.p.).

Pre úplnosť uviedol, že sa stotožnil s vyjadrením odporcu, že účelom zákona o poskytovaní právnej pomoci nie je poskytovať ochranu podnikateľským subjektom, ale ochranu a poskytovanie právnej pomoci v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré sa nachádzajú v hmotnej núdzi, prípadne aj právnickým osobám, avšak len za splnenia podmienok stanovených týmto zákonom, najmä podmienky, že sa musí jednáť o vec hodnú osobitnej ochrany a potreby zabezpečenia prístupu k spravodlivosti, t. j. o vec, kde je spoločensky žiaduce, aby existoval spôsob na zabezpečenie právnej pomoci aj v týchto prípadoch (viď dôvodová správa k ust. § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci), a to za súčasného splnenia podmienky, že o tomto spôsobe poskytnutia právnej pomoci, resp. poskytnutí finančných prostriedkov za účelom poskytnutia právnej pomoci kladne rozhodne riaditeľ centra právnej pomoci po stanovisku rady.

Z dokladov predložených navrhovateľom vyplynulo, že navrhovateľ požiadal o poskytnutie právnej pomoci v právnej veci vyplývajúcej zo vzťahu vzniknutého medzi dvomi subjektmi upraveného ustanoveniami Obchodného zákonníka, t. j. nejde o vec, kde by poskytnutie právnej pomoci navrhovateľovi bolo nevyhnuté pre jej celospoločenský význam a závažnosť.

Preskúmaním veci v medziach a výlučne z dôvodov uvedených v odvolaní súd dospel k záveru, že odporca vec správne právne posúdil a vo veci rozhodol v súlade s právnou úpravou, pričom odvolacie dôvody súd nepovažoval za také, ktoré by mohli mať za následok zrušenie napadnutého rozhodnutia. Mal za to, že odporca dostatočne zistil skutkový stav veci a na jeho základe vyvodil aj správny záver, že

navrhovateľ nespĺňa podmienky pre poskytnutie právnej pomoci podľa zákona o poskytovaní právnej pomoci, s ktorým sa súd stotožnil, preto napadnuté rozhodnutie odporcu s poukazom na § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.

Voči 1. a 3. výroku rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom namietal, že hoci je právo na poskytnutie právnej pomoci možné priznať i právnickej osobe, v uvedenom prípade nie je zrejmé, či súd skúmal splnenie podmienok uvedených v § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci. S poukazom na uvedené ďalej namietal nedostatočné odôvodnenie napádaného rozsudku, čo má za následok jeho nepreskúmateľnosť.

I v podanom odvolaní opätovne poukázal na ustanovenie § 5b ods. 6 zákona, ktoré upravuje možnosť poskytnutia právnej pomoci i osobám, ktoré nespĺňajú podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona (t. j. napr. právnické osoby zapísané do Obchodného registra).

Navrhovateľ zdôraznil, že uvedené ustanovenie bolo do zákona o poskytovaní právnej pomoci zavedené z dôvodu, že Ústavu SR garantuje každému právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Napriek možnosti aplikácie ustanovenia § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci na uvedený prípad podľa navrhovateľa ani odporca ani samotný súd neskúmal (z napádaného rozsudku to nie je zrejmé), z akého dôvodu nedošlo k aplikácii ustanovenia § 5b ods. 6 zákona.

S poukazom na uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok krajského súdu a vec vrátil na ďalšie konanie.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu zo dňa 08.02.2016 uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozsudkom a navrhuje tento ako vecne správny potvrdiť. Ďalej uviedol, že súd preskúmal konanie, ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia centra a následne skonštatoval, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a odôvodnenie obsahuje správnu úvahu, pričom táto úvaha je v medziach zákona a nevybočuje z hraníc logického uvažovania.

Aj z dôvodovej správy k ustanoveniam § 1 a 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci vyplýva, že účelom zákona je vytvoriť komplexný systém poskytovania právnej pomoci určitému okruhu osôb v určitom vopred vymedzenom okruhu vecí. Ide o fyzické osoby, ktoré si v dôsledku svojej finančnej a majetkovej situácie nemôžu dovoliť právne služby komerčného charakteru na riadne Ústavou SR garantované uplatnenie alebo ochranu svojich práv.

Vychádzajúc z dôvodovej správy k ustanoveniu § 5b odsek 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci, zákonodarca prostredníctvom § 5b odsek 6 „reagoval na situácie, kedy je potrebné zabezpečiť prístup k spravodlivosti vo veciach, ktoré nepatria do pôsobnosti centra, ale je spoločensky žiaduce, aby existoval spôsob na zabezpečenie právnej pomoci aj v takýchto prípadoch (napr. únosy maloletých detí do krajín, v ktorých nie je možné právnu pomoc zabezpečiť na základe bilaterálnych alebo multilaterálnych zmlúv; konanie na ochranu spotrebiteľov, ak o poskytnutie právnej pomoci žiadajú združenia na ochranu spotrebiteľov ako právnické osoby). Zavádza sa mechanizmus, ktorý umožní riaditeľovi centra rozhodnúť po vyjadrení rady centra o uvoľnení a úhrade peňažných prostriedkov z rozpočtu centra na tento účel. Uvedený mechanizmus sa pritom uplatní napríklad v prípade, ak o poskytnutie právnej pomoci požiada právnická osoba alebo, ak takúto osobu na centrum odkáže súd.“

Konštatoval, že účelom zákona o poskytovaní právnej pomoci nie je poskytovať ochranu podnikateľskému prostrediu, príp. majetku obchodných spoločností, ale chrániť a poskytovať právnu pomoc fyzickým osobám, ktoré sa nachádzajú v hmotnej núdzi, prípadne právnickým osobám, ale iba za splnenia podmienky, že ide o vec, kde poskytnutie právnej pomoci je celospoločensky žiaduce.

Z dokladov predložených žiadateľom mal odporca za to, že sa nejedná o vec, kde by poskytnutie právnej pomoci bolo nevyhnutné pre jeho celospoločenský význam a závažnosť. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov podnikateľa prezentuje v rovine samotnej realizácie podnikateľskej činnosti, v rovine právnej zodpovednosti podnikateľa, ale i v zmysle znášania hospodárskeho rizika za komplexnú podnikateľskú činnosť. Na základe týchto skutočností mal za zrejmé, že žiadateľ nespĺňa podmienky na priznanie právnej pomoci, preto považoval napadnutý rozsudok krajského súdu za správny a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné, preto ho po preskúmaní opodstatnenosti odvolacích dôvodov postupom podľa § 250l ods. 2 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu vo veci samej zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 25.01.2017 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk) najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci, tento zákon ustanovuje podmienky poskytovania právnej pomoci, postup fyzických osôb a príslušných orgánov v konaní o nároku na priznanie právnej pomoci a inštitucionálne zabezpečenie poskytovania právnej pomoci.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona o poskytovaní právnej pomoci, na účely tohto zákona je právnou pomocou poskytované právnych služieb osobe oprávnenej podľa tohto zákona v súvislosti s uplatňovaním jej práv, ktoré zahŕňajú najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, vrátane sprostredkovania riešenia sporov formou mediácie spisovanie podaní na sudy, zastupovanie v konaní pred súdmi a vykonávanie úkonov s tým súvisiacich a úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených.

Podľa § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci, ak ide o vec hodnú osobitnej ochrany a potreby zabezpečenia prístupu k spravodlivosti, môže riaditeľ po predchádzajúcom stanovisku rady rozhodnúť o úhrade peňažných prostriedkov na účely poskytnutia právnej pomoci osobám, ktoré nespĺňajú podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona z prostriedkov centra.

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu sp. zn. 6454/2015-KaZA, R. z. 57660/2015 zo dňa 17.09.2015, ktorým v zmysle ustanovenia § 10 ods. 5 zákona o poskytovaní právnej pomoci nepriznal navrhovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci.

Napadnuté rozhodnutie odporca odôvodnil tým, že na základe údajov uvedených navrhovateľom v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci, priložených listinných dôkazov a na podklade nesúhlasného rozhodnutia riaditeľky centra s úhradou peňažných prostriedkov na účely poskytnutia právnej pomoci navrhovateľovi mal za preukázané, že navrhovateľ nespĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci v zmysle ustanovení zákona o poskytovaní právnej pomoci.

Právne závery odporcu si osvojil krajský súd, ktorý v napadnutom rozhodnutí uviedol, že sa stotožňuje s

vyjadrením odporcu, že účelom zákona o poskytovaní právnej pomoci nie je poskytovať ochranu podnikateľským subjektom, ale fyzickým osobám, ktoré sa nachádzajú v hmotnej núdzi, prípadne aj právnickým osobám, avšak len za splnenia podmienok stanovených týmto zákonom, najmä podmienky, že sa musí jednať o vec hodnú osobitnej ochrany a potreby zabezpečenia prístupu k spravodlivosti, t. j. o vec, kde je spoločensky žiaduce, aby existoval spôsob na zabezpečenie právnej pomoci aj v týchto prípadoch (viď dôvodová správa k ust. § 5b ods. 6 zák. č. 327/2005 Z. z.) a to za súčasného splnenia podmienky, že o tomto spôsobe poskytnutia právnej pomoci, resp. poskytnutí finančných prostriedkov za účelom poskytnutia právnej pomoci kladne rozhodne riaditeľ centra právnej pomoci po stanovisku rady. Z dokladov predložených navrhovateľom pre súd vyplynulo, že navrhovateľ požiadal o poskytnutie právnej pomoci v právnej veci, kde by poskytnutie právnej pomoci navrhovateľovi nebolo nevyhnuté pre jej celospoločenský význam a závažnosť. Preto konštatoval, že odporca vec správne právne posúdil a vo veci rozhodol v súlade s príslušnou právnou úpravou, pričom odvolacie dôvody nepovažoval za také, ktoré by mohli mať za následok zrušenie napadnutého rozhodnutia. Súd prvého stupňa mal za to, že odporca dostatočne zistil skutkový stav veci a na jeho základe vyvodil aj správny záver, že navrhovateľ nespĺňa podmienky pre poskytnutie právnej pomoci podľa zákona o poskytovaní právnej pomoci, s ktorým sa súd prvého stupňa stotožnil, a tak napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil.

Navrhovateľ odvolanie voči rozhodnutiu súdu prvého stupňa založil na námietke nedostatočného odôvodnenia rozsudku, čo malo mať za následok jeho nepreskúmateľnosť a na skutočnosti, že odporca ani súd neskúmali, z akého dôvodu nedošlo k aplikácii ustanovenia § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci.

Odvolací súd po preskúmaní súdneho a pripojeného administratívneho spisu zistil, že navrhovateľ žiadosťou zo dňa 09.02.2015 požiadal o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov v zmysle § 30 O.s.p. v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Cb/103/2014 s tým, že formulár žiadosti bol odporcovi doručený dňa 29.04.2015. Podaním zo dňa 22.05.2015 odporca postúpil vec riaditeľke centra za účelom posúdenia, či sa v danej právnej veci jedná o vec hodnú osobitnej ochrany a potreby zabezpečenia prístupu k spravodlivosti a zároveň vydal rozhodnutie č. 6454/2015-KaZA, R. z. 33056/2015 zo dňa 22.05.2015, ktorým prerušil správne konanie navrhovateľa do dňa doručenia rozhodnutia riaditeľky centra o návrhu na rozhodnutie o úhrade peňažných prostriedkov na účely poskytnutia právnej pomoci z prostriedkov centra podľa § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci. Dňa 07.09.2015 bolo odporcovi doručené rozhodnutie riaditeľky zo dňa 28.08.2015, v ktorom je uvedené, že po dôkladnom preštudovaní návrhu kancelárie a stanoviska rady k návrhu na úhradu peňažných prostriedkov na účely poskytnutia právnej pomoci z prostriedkov centra v zmysle ustanovenia § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci rozhodla, že nesúhlasí s úhradou peňažných prostriedkov centra na účely poskytnutia právnej pomoci v právnej veci navrhovateľa. Na podklade uvedeného rozhodnutia riaditeľky centra rozhodol odporca v právnej veci navrhovateľa napadnutým rozhodnutím o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci.

Z rozhodnutia odporcu je zrejmé, že vydal rozhodnutie o nepriznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci až potom, čo po prerušení konania obdržal rozhodnutie riaditeľky o nesúhlase s aplikáciou ustanovenia § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci v právnej veci navrhovateľa.

V súvislosti s rozhodnutím riaditeľky centra zo dňa 28.08.2015 však odvolací súd považuje za dôležité uviesť, že toto okrem konštatovania, že riaditeľka po dôkladnom preštudovaní návrhu kancelárie a stanoviska rady k návrhu rozhodla o nesúhlase s postupom v zmysle ustanovenia § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci, dátumu a podpisu riaditeľky centra neobsahuje ani len označenie účastníkov konania, spisovú značku, opis skutkového a právneho stavu veci, obsah stanoviska rady k návrhu, ani uvedenie dôvodov, ktoré viedli k rozhodnutiu.

Zákon o poskytovaní právnej pomoci síce zveril riaditeľke centra možnosť priznať nárok na poskytovanie právnej pomoci aj v prípadoch, kedy na to nie sú splnené zákonom stanovené podmienky, Najvyšší súd Slovenskej republiky však zastáva názor, že táto "zákonná výnimka" musí byť s cieľom vyhnúť sa akejkoľvek ľubovôli a v snahe dosiahnuť vydávanie preskúmateľných rozhodnutí aspoň v

minimálnej miere odôvodnená. Žiadateľ o poskytnutie právnej pomoci má zákonné právo poznať dôvod, pre ktorý mu bola odopretá bezplatná, resp. takmer bezplatná právna pomoc, pričom bez náležitého odôvodnenia je rozhodnutie správneho orgánu nepreskúmateľné. To platí aj v situácii, keď samotné rozhodnutie riaditeľky nie je preskúmateľné súdom, ale tvorí podklad rozhodnutia odporcu, ktoré preskúmateľné je.

V súvislosti s uvedeným poukazuje odvolací súd na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1So/111/2010: „Jeden z dôvodov nepreskúmateľnosti rozhodnutia správneho orgánu súdna judikatúra spája s nedostatkom dôvodov. Aj konštantná judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nastolila trvalú požiadavku vysporiadať sa so všetkými relevantnými argumentmi účastníka konania (Garcia Ruiz v. Španielsku, rozsudok z 21.01.1999, sťažnosť č. 30544/96), ktorej dodržiavanie starostlivo preveruje.

Za nedostatok dôvodov, ktoré by inak mali byť riadne objasnené v odôvodnení rozhodnutia správneho orgánu, nie je možné považovať čiastkové nedostatky odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu, ale iba taký nedostatok dôvodov, ktoré majú skutkovo a právne objasniť právne názory vedúce konajúci správny orgán k prijatiu výrokovej časti rozhodnutia, tzn. že existuje stav „absencie“ rozhodovacích dôvodov.

Ide teda o také vady skutkových zistení a na to nadväzujúcej aplikácie príslušnej právnej normy, ktoré sú neodmysliteľným základom pre rozhodnutie samotné.

Podľa výkladu najvyššieho súdu (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky) potom takto nedostatočne odôvodnené rozhodnutie odporkyne negatívne ovplyvňuje ústavné právo navrhovateľa na súdny prieskum rozhodnutia správneho orgánu v zmysle čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nakoľko sa účastníkovi správneho konania dotknutému v jeho právach alebo právom chránených záujmoch odopiera možnosť efektívne spochybníť takéto rozhodnutie, lebo samotný účastník môže iba odhadovať právne dôvody ..., na základe ktorých by mal úspešne uplatňovať svoje subjektívne právo na ochranu ústavného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe v medziach vykonávacie zákona (čl. 39 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky).

Z uvedeného dôvodu odporkyňa nenaplnila legitímne očakávanie navrhovateľa (ako jeden zo štandardov správneho konania v zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva), čím mu odoprela právo na súdnu a inú právnu ochranu, a preto nie je možné napadnuté rozhodnutie označiť ako vydané v súlade so zákonom. „

Súd musí tiež vytknúť neúplnosť administratívneho spisu odporcu, nakoľko v ňom absentuje stanovisko rady k návrhu, ktoré predstavuje zákonný predpoklad rozhodnutia a jeho absencia pred vydaním rozhodnutia riaditeľa centra je v rozpore so zákonom o poskytovaní právnej pomoci. Riaditeľka centra v rozhodnutí zo dňa 28.08.2015 síce uvádza, že pred rozhodnutím sa oboznámila so stanoviskom rady, túto skutočnosť však odvolací súd vo svetle uvedeného nevie verifikovať, rovnako ako nevie preskúmať obsah stanoviska, predovšetkým či išlo o súhlasné alebo nesúhlasné stanovisko s uvoľnením prostriedkov centra na účely poskytnutia právnej pomoci navrhovateľovi a z akých dôvodov.

V obdobnej právnej veci ako v prejednávanej prípad bol vydaný rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/16/2016 zo dňa 21.07.2016, ktorým najvyšší súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o nepriznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci. Najvyšší súd Slovenskej republiky však dáva do pozornosti, že v uvedenom prípade nebola riešená otázka nutnosti odôvodnenia rozhodnutia riaditeľky centra v zmysle ustanovenia § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci, preto sa v prejednávanej prípad nejedná o odklon od rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a princíp právnej istoty ostáva zachovaný.

Z vyššie uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd nedôvodne potvrdil rozhodnutie odporcu, nakoľko rozhodnutie riaditeľky centra zo dňa 28.08.2015, ktoré bolo podkladom pre vydanie

napadnutého rozhodnutia vykazuje znaky nepreskúmateľnosti a administratívny spis sa vyznačuje neúplnosťou, pre ktorú je napadnuté rozhodnutie odporcu taktiež nepreskúmateľné. Odvoláciu námietku navrhovateľa vytykajúcu nepreskúmateľnosť rozhodnutia odporcu tak odvolací súd vyhodnotil ako dôvodnú.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľa ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 1So/111/2010, rozhodol odvolací súd tak, že rozsudok krajského súdu podľa § 250l ods. 2 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil tak, že rozhodnutie odporcu vo veci samej zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, aby svoje nové rozhodnutie doplnil o dôvody, pre ktoré riaditeľka vydala svoje nesúhlasné stanovisko, s ktorými ho bude musieť oboznámiť (vrátane informácie o stanovisku rady).

Odvolanie navrhovateľa smerovalo aj proti výroku o povinnosti zaplatiť súdny poplatok vo výške 35,- Eur podľa položky 10 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. ako poplatníkovi, ktorý podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný (§ 2 ods. 4 zákona). Vzhľadom na výsledok odvolacieho konania vo veci samej bolo potrebné toto rozhodnutie ako predčasné zrušiť (§ 12 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov).

O trovách prvostupňového a odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že navrhovateľovi, ktorý v tomto konaní mal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 224 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p., § 250k ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.), nakoľko si ich náhradu neuplatnil.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.